

Αρχές Απρίλη, λίγο μετά τις δέκα το πρωί, με εννέα βαθμούς θερμοκρασία, ριπές παγωμένου αέρα, και κατά μικρά διαστήματα ψιλή, βασανιστική βροχούλα. Πολυπληθείς τουριστικές ορδές με βιαστικά βήματα και υψωμένες ταμπέλες για να μην χάνεται το κοπάδι, ουρές έξω από μικρά εστιατόρια, υγρασία στα όρια της μούχλας. Ποδηλάτες που έπιναν εκ κινήσει καφέδες ή έκαναν τέξτιν, ενίοτε μόνον ποδηλατούσαν και λούνα παρκ στημένα μπροστά σε παραδοσιακά κτίρια.

Ουρανός γκρίζος, στενά πλινθόκτιστα, πολυόροφα κτίσματα σε κάθε σκούρα απόχρωση, βαρκαρόλες που έπλεαν στα καφέ νερά, παρκόμετρα που δέχονταν και χαρτονομίσματα επιθυμώντας πέντε ευρώ για κάθε ώρα στάθμευσης. Amsterdam ή Αμστελόδαμον όπως είναι η εξελληνισμένη ονομασία του, πράγμα εξίσου κουτό με το Ζους εις την Αγγλικήν.

Λίγο πιο έξω, λιβάδια με άνθη, εκτάσεις αμμώδεις που καλύπτονται από πολύχρωμα λουλούδια επιχειρούν να ζωηρέψουν το θαμπό γκρίζο του ουράνιου θόλου. Υδάτινα κανάλια δίπλα σε περισσότερα, άλλα μεγαλύτερα κανάλια. Μικροσκοπικά πορθμεία πλατφόρμες που περνούν τροχοφόρα απέναντι. Κουκλίστικες κατοικίες πάνω σε άλλα κανάλια με στεγασμένα γκαράζ για τα πλεούμενα.

Οι παραστάσεις μου από τις κάτω χώρες είναι ελάχιστες. Δεκαέξι χρόνια νωρίτερα, είχα περάσει μερικές μέρες στα δάση των Αρδενών, στη Βαλλονία του Βελγίου. Την πρώτη

βδομάδα του φετινού Απρίλη βρέθηκα για 30 ώρες στην ευρύτερη περιοχή του Amsterdam. Ολλανδία ή Nederland δηλαδή Κάτω Χώρα. Το 40% της έκτασης βρίσκεται κάτω από το επίπεδο της θάλασσας, 3.000 χιλιόμετρα φραγμάτων εξασφαλίζουν προστασία, ενώ το 50% τον εδαφών είναι μόλις ένα μέτρο ψηλότερα από το θαλάσσιο επίπεδο.

Τι ήξερα από τις κάτω χώρες; Τίποτα! Μόνον ότι ήταν μια βασιλευόμενη δημοκρατία, γεγονός κατ' αρχάς, απεχθές για τον 20ό αιώνα, τοποθέτηση ασφαλώς απότοκη των ημεδαπών εμπειριών μας. Ότι κάποτε κατασκεύαζαν ένα μικρό αξιόπιστο αυτοκίνητο (Daf 55), που είχε καταφέρει να τερματίσει τρίτο στο ΙΖ' Δ.Ρ.Α. ('69), με ένα περίεργο σύστημα μετάδοσης (variomatic), και Γάλλο οδηγό (Claude Lourent).

Ότι είχαν μια ποδοσφαιρική ομάδα με Ελληνικό όνομα (Αίας), έναν προπονητή (Marinus "Rinus" Michels), που ανακάλυψε και εφάρμοσε την συνταγή του ολοκληρωτικού ποδοσφαίρου. Είχαν επίσης και έναν αδύνατο μακρυμάλλη με το δεκατέσσερο στην πλάτη που έκανε με το τόπι ότι ήθελε (Johannes "Johan" Cruijff), ενώ η Εθνική τους ομάδα, η ταλαντούχα Οράνιε, βίωσε δυο σερί χαμένους παγκόσμιους τελικούς από τις γηπεδούχες Δυτική Γερμανία ('74) και Αργεντινή ('78). Ήξερα επίσης ότι καλλιεργούσαν τουλίπες.

Αργότερα είχαμε λόγους να τους ζηλεύουμε για το κράτος της κοινωνικής πρόνοιας που συγκρότησαν. Μολοντούτο εκείνοι έρχονταν για διακοπές στον τόπο μας και όχι το αντίθετο. Ίσως γιατί εκείνοι μπορούσαν, ενώ εμείς όχι. Από την άλλη, για πιο λόγο να πάει Έλλην στην Ολλανδία; Στη δεύτερη δεκαετία του 21ου αιώνα όμως, πάμε και εμείς εκεί. Ως μετανάστες. Τα μνημόνια υπογεγραμμένα από όλο, σχεδόν, το πολιτικό φάσμα μίκρυναν την απόσταση.

Παραμένει μια πολύ μακρινή χώρα από το Ελληνικό μοντέλο, ειδικά για έναν αθεράπευτα γοητευμένο από τα όμορφα της Ελληνικής γης και πολύ υπομονετικό ή ανεκτικό με τα

άσχημα κάποιου τμήματος του Ελληνικού λαού. Είναι ένας τόπος χωρίς βουνά, δίχως πέτρα, με καφετιά νερά στις ακτές και στα ποτάμια, και με τόσα πολλά μερόνυχτα καταθλιπτικού καιρού. Έτσι αναδεικνύονται οι διαφορές και αυτές θα είναι οι αιτίες της νοσταλγίας. για τους μετανάστες, τουλάχιστον για αυτούς που δεν βρήκαν τον παράδεισο εκεί, ή έστω τις ευκαιρίες που περίμεναν.

Διαβάζουμε ότι η Ολλανδία είναι και ένα παράδειγμα ανεκτικού κράτους. Διακρίνεται για την κοινωνική της ανοχή, με ριζοσπαστική πολιτική για τα ναρκωτικά, έχοντας ταυτόχρονα νομιμοποιήσει την πορνεία, την άμβλωση, την ευθανασία, ενώ το πρώτο χρόνο του 21ου αιώνα, ήταν η πρώτη χώρα στον κόσμο που νομιμοποίησε το γάμο ανάμεσα σε άτομα του ίδιου φύλου. Τέλος ήταν η τρίτη αρχαιότερη χώρα παγκοσμίως, με εκλεγμένο κοινοβούλιο.

Από την πλευρά μας, δικαίως, υπάρχει ένα πανελλήνιο (χωρίς να λησμονούμε βέβαια τις τόσο περιορισμένες αλλά υπαρκτές ημεδαπές κραυγές «Γερούν γερά παρ' τους τα λεφτά», εξάλλου από Εφιάλτες υπάρχει παράδοση) αίσθημα αηδίας για τον υπουργό των οικονομικών τους. Είναι η εμφάνισή του (ρατσιστικό αυτό), είναι οι πρόσφατες άτυχες δηλώσεις του (ο θρίαμβος μιας κουτής εμπάθειας και αμάθειας), είναι και η ευρύτερη περιφρονητική στάση του απέναντι στον τόπο μας. Είναι αυτό το υφάκι...

Όπως και νάχει, ένας δημόσιος υπάλληλος, απ' όπου και να έρχεται, ότι και αν κάνει, δεν θα καταφέρει να άρει το παγκόσμιο στίγμα που έχουν αφήσει σπουδαία Ολλανδικά τέκνα, πέραν του δεκατέσσερο , όπως ο Baruch Spinoza, ο Vincent van Gogh, ο Rembrandt, για να

μην λησμονήσουμε την Anna Frank.